

TOMASZ WANDEK

Wskaźniki

Dla kogo pełna księgowość w przyszłym roku

Pułap przychodów wyznaczający obowiązek założenia ksiąg rachunkowych w 2016 r. liczy się w zależności od rodzaju ewidencji w 2015 r.

Limitowa pułapka przy ustalaniu

DANE | Sprawdzając obowiązek założenia ksiąg rachunkowych w 2016 r., przedsiębiorcy muszą brać pod uwagę dwa różne sposoby liczenia pułapu przychodów, w zależności od tego, jakie księgi prowadzili w 2015 r.

JOANNA LANGIEWICZ

Nowelizacja ustawy o rachunkowości (dalej: uor) nie zlikwidowała pułapki związanej z liczeniem limitu przychodów określającego obowiązek przejścia na księgi rachunkowe. Z przepisów uor wynika, że osoby fizyczne oraz spółki cywilne i jawne osób fizycznych, a także spółki partnerskie będą prowadzić w 2016 r. księgi rachunkowe, jeśli ich przychody za 2015 r. osiągną 5 mln 92 tys. 440 zł. Przedsiębiorcy, których przychody nie przekroczą tego progu, będą mogli prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów. To teoretycznie proste zagadnienie w praktyce komplikuje się przez fakt, że przedsiębiorcy muszą brać

pod uwagę dwa różne sposoby liczenia tego limitu, uzależnione od rodzaju ksiąg prowadzonych w 2015 roku.

W czym tkwi problem i dlaczego jest istotny? Otóż, powszechnie się uważa, że limit zobowiązujący do prowadzenia ksiąg rachunkowych wskazuje ustawa o rachunkowości. Z jej przepisów wynika, że do prowadzenia ksiąg rachunkowych zobowiązane są: osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie, spółdzielnie socjalne, których przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równoważność w walucie polskiej 1 200 000 euro. Tak stanowi art. 2 ust. 1 pkt 2 uor. Ale to niejedyna ustawa regulująca

kwestie tego limitu. O sposobie jego przeliczenia wspomina także ustawa o PIT.

Artykuł 3 ust. 3 uor oraz art. 24a ust. 6 ustawy o PIT stanowią, że wyrażoną w euro wielkość przelicza się na walutę polską po średnim kursie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski na konkretny dzień roku. Przez wiele lat tym dniem był 30 września roku poprzedzającego rok obrotowy. Po nowelizacji ustawy o rachunkowości, która weszła w życie 23 września 2015 r., tym dniem jest pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok obrotowy (w 2015 r. był to 1 października).

Zatem biorąc pod uwagę kurs właściwy na ten dzień, przedmiotowy limit wynosi 5 mln 92 tys. 440 zł. Wynika on z przemnożenia 1 200 000 euro

wskazanego w uor i średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP na pierwszy roboczy dzień października 2015 r. (4,2437 zł). I wydawałoby się, że wszystko jest już jasne. Niestety, nie jest. Nowelizacja ustawy o rachunkowości zmieniła tylko dzień, który należy brać pod uwagę przy przeliczaniu limitu. Natomiast nadal kluczem – lub wytrychem – tego zagadnienia pozostaje definicja pojęcia „przychody netto ze sprzedaży”. Inaczej reguluje je ustawa o rachunkowości, a inaczej ustawa o PIT. Chodzi o różnice w zakresie tych przychodów, mające istotny wpływ na ich wysokość. Generalnie, co innego zaliczamy do tej kategorii według ustawy o rachunkowości, a co innego bierzemy pod uwagę w myśl ustawy o PIT.

Czego dotyczą rozbieżności

Zgodnie z art. 24a ust. 4 ustawy o PIT, obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych dotyczy osób fizycznych i spółek osobowych osób fizycznych, których „(...) przychody, w rozumieniu art. 14(...)\", przekroczyły w roku podatkowym równoważność w walucie polskiej 1 200 000 euro.

Z kolei zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 uor, podstawą do obligatoryjnego prowadzenia ksiąg rachunkowych są „(...) przychody netto ze sprzedaży

towarów, produktów i operacji finansowych (...)” wyższe niż 1 200 000 euro.

Zatem zakres przychodów wliczanych do limitu 1,2 mln euro w tych dwóch ustawach jest inny. Definicja przychodów zawarta w przepisach podatkowych ma szerszy zakres od tej, o której mówi uor.

W myśl art. 14 ustawy o PIT, ustalając graniczną kwotę przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej należy wziąć pod uwagę kwoty należne, nawet jeśli nie zostały faktycznie otrzymane i (w uproszczeniu) zsumować m.in.:

- przychody z odpłatnego zbycia składników majątku, przede wszystkim środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- otrzymane kary umowne,
- różnice kursowe,
- otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku,
- dotacje, subwencje, dopłaty i inne nieodpłatne świadczenia otrzymane na pokrycie kosztów albo jako zwrot wydatków,
- odsetki od środków na firmowych rachunkach bankowych,
- wartość umorzonych lub przedawnionych zobowiązań,
- kwotę podatku od towarów i usług nieuwzględnioną w wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i praw-

*CO OBEJMUJĄ POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Przy obliczaniu kwoty przychodów zobowiązującej do prowadzenia ksiąg rachunkowych nie uwzględnia się pozostałych przychodów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32 uor), czyli m.in. przychodów z tytułu:

- zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów zobowiązań przedawnionych, umorzonych,

- rozwiązania rezerw,
- odszkodowań i kar otrzymanych,
- nieodpłatnego otrzymania, w drodze darowizny aktywów, środków pieniężnych,
- odwrócenia odpisów aktualizujących wartość aktywów,
- przychodów związanych ze zdarzeniami losowymi. ■